

[Domov](#) > ... > [Iskanje Pravnih Strokovnjakov](#) > [Vrste Pravniških Poklicev](#) > [Austria](#)

Vrste pravniških poklicev

Vsebino zagotavlja

Avstrija

Avstrija

Ta stran vsebuje pregled pravniških poklicev v Avstriji.

Pravniški poklici – uvod

Trenutno (leta 2023) je na področju „rednih sodišč“, tj. na področju civilnega, kazenskega, delovnega in socialnega prava, zaposlenih približno 1 850 poklicnih sodnikov (številka predstavlja delovna mesta z ekvivalentom polnega delovnega časa, tudi na vrhovnem sodišču). Približno 700 delavcev v pravosodju je odgovornih za znaten del sodstva. Še približno 600 poklicnih sodnikov je zaposlenih/deluje na upravnih sodiščih.

Poleg tega v posebnih postopkih prostovoljno sodelujejo laični sodniki. Med te sodijo sodniki porotniki ali člani porote v kazenskih zadevah in sodniki prisedniki s posebnim strokovnim znanjem v zadevah na področju gospodarskega, delovnega in socialnega prava ter nekaterih upravnih postopkih.

Tožilcev je približno 480 (leta 2023, številka predstavlja delovna mesta z ekvivalentom polnega delovnega časa, tudi na generalnem državnem tožilstvu, vendar brez osrednjega organa).

V zaporniškem sistemu je zaposlenih 3 799 oseb (podatek z dne 1. septembra 2019, ki zajema aktivna delovna mesta z ekvivalentom polnega delovnega časa, vključno z uslužbenci direktorata za izvrševanje kazenskih sankcij); od tega je 3 214 paznikov (vključno z osebjem službe za usposabljanje).

1. Sodniki

Izobraževanje in imenovanje sodnikov

Pogoj za imenovanje za sodnika na rednih sodiščih so vsaj štiri leta pravnih izkušenj in uspešno opravljen sodniški izpit iz sodniške funkcije po zaključku študija prava.

Del poklicnih izkušenj je pripravništvo na sodišču, ki traja vsaj sedem mesecev (sodna praksa, prej imenovana „sodno leto“), do katerega so upravičene diplomantke in ki je tudi predpogoj za vse tiste, ki želijo postati odvetniki ali notarji. Preostala obvezna strokovna praksa se običajno pridobi s posebnim sodniškim pripravništvom kot sodniški pripravnik v okviru usposabljanja v pravosodju, vendar se to lahko pridobi tudi v drugi pravni dejavnosti, na primer z opravljanjem funkcije odvetniškega pripravnika.

Vsako leto je na pripravniško usposabljanje sprejetih približno 100 odvetniških pripravnikov. Sodniško pripravništvo (vključno s prakso na sodišču) navadno traja štiri leta in se opravlja na okrožnih ali deželnih sodiščih, državnih tožilstvih, v zaporih ali centrih za zaščito žrtev ali pomoč žrtvam, v odvetniških pisarnah, pri notarjih ali na uradu državnega pravobranilca na ministrstvu za finance. Del tega usposabljanja se lahko opravi tudi na višjem deželnem sodišču, vrhovnem sodišču, zveznem ministrstvu za pravosodje ali direktoratu za izvrševanje kazenskih sankcij, v centrih za izvrševanje varstvenega nadzorstva, pri združenjih pravnih skrbnikov ali na uradih za socialno varstvo mladih, na uradu pooblaščenca za pravno varstvo ali v finančnem sektorju (npr. v primernih podjetjih). Sodniško pripravništvo se konča s sodniškim izpitom. Za ljudi, ki po pridobitvi poklicnih izkušenj v drugih pravniških poklicih spremenijo svojo poklicno pot, se obdobje usposabljanja ustrezno skrajša. Oseba, ki je že opravila odvetniški ali notarski izpit, mora opraviti le dodatni izpit in ne sodniškega izpita.

Po uspešno opravljenem sodniškem izpitu se je treba prijaviti na prosto mesto sodnika ali državnega tožilca.

Na upravnih sodiščih ni sodniškega pripravništva; vendar morajo imeti sodniki upravnih sodišč vsaj pet let predhodnih poklicnih izkušenj (npr. v službi pri upravnem organu) in ne opravljajo izpita.

Sodniki rednih sodišč so lahko imenovani na upravna sodišča. Tudi sodniki upravnih sodišč so lahko po petih letih dela na upravnih sodiščih imenovani za sodnike rednih sodišč.

Imenovanja na mesto sodnika ali državnega tožilca običajno opravi zvezni minister za pravosodje. Zvezni predsednik ima pravico do imenovanja samo za določene funkcije. Nasprotno pa sodnike deželnega upravnega sodišča imenuje zadevna deželna vlada. Za sodnike ali državne tožilce so lahko imenovani samo avstrijski državljani.

Položaj sodnikov

Sodniki, imenovani na zvezna redna sodišča in upravna sodišča, so zvezni javni uslužbenci. Poleg zvezne ustave (*Bundes-Verfassungsgesetz - B-VG*) je glavni pravni vir za usposabljanje in poklicni položaj sodnikov zakon o sodniški službi in državnem tožilstvu (*Richter- und Staatsanwaltschaftsdienstgesetz - RStDG*). Zakon ureja številne določbe (tudi na primer disciplinsko pravo in opise službe) tako za sodnike kot tudi javne državne tožilce.

Sodniki, imenovani na deželna upravna sodišča (*Landesverwaltungsgerichte*), so javni uslužbenci zadevne dežele. Njihov poklicni položaj urejata zvezna ustava in posebna deželna zakonodaja.

Vsi poklicni sodniki so imenovani za nedoločen čas in se upokojijo na koncu meseca, v katerem dopolnijo 65 let.

V skladu s členoma 87 in 88 zvezne ustave so sodniki neodvisni zastopniki države pri razlagi zakonodaje in odločanju v zadevah. Ta neodvisnost pomeni, da sodnikov ne zavezujejo navodila (materialna neodvisnost) in da jih ni mogoče odstaviti s položaja ali premestiti na drug položaj (osebna neodvisnost). Sodnike zavezuje samo zakon, odločajo pa na podlagi lastnih pravnih prepričanj. Ne zavezujejo jih niti predhodne odločitve drugih sodišč o podobnih pravnih vprašanjih (*precedensi*).

Poleg tega, da se upokojijo, ko dosežejo predpisano starost, je sodnike mogoče odstaviti s položaja, premestiti na drug položaj ali prisilno upokojiti samo v okoliščinah in na način, ki so predpisani z zakonodajo, ter na podlagi formalne sodne odločbe (člen 88 zvezne ustave).

Sodniki lahko posebni položaj v skladu z ustavo uveljavljajo samo pri opravljanju sodniške funkcije (pri opravljanju vseh sodnih nalog, dodeljenih v skladu z zakonodajo ali v okviru sistema delitve primerov), ne pa na področju upravnih zadev sodišča, ki jih prav tako izvajajo sodniki. Izjema velja za upravne zadeve sodstva, ki se obravnavajo v zbornicah ali komisijah (npr. dodelitev sodnih primerov, predloge za imenovanja). V drugih primerih morajo upoštevati navodila nadrejenih. S fiksno dodelitvijo sodnih nalog se zagotavlja ustavna pravica do zakonitega sodnika.

Vloga in pristojnosti

Sodniki so pristojni za odločanje v civilnih in kazenskih zadevah. V upravnih in ustavnopravnih zadevah delujejo kot nadzorniki uprave in varuhi ustave.

Pravna odgovornost

Disciplinsko sodišče: sodniki, ki krivdno kršijo poklicne in etične dolžnosti, se zagovarjajo pred disciplinskim sodiščem. Za sodnike rednih sodišč se disciplinsko sodišče ustanovi v okviru višjega deželnega sodišča ali vrhovnega sodišča, sestavljajo pa ga samo sodniki. Disciplinsko sodišče je pristojno tudi za kršitve državnih tožilcev. Isti disciplinski predpisi se, z nekaj izjemami, uporabljajo za sodnike zveznih upravnih sodišč. Nasprotno so disciplinska pravila za sodnike deželnih upravnih sodišč določena v zadevni deželni zakonodaji.

Kazensko sodišče: sodniki (in državni tožilci), ki pri krivdni kršitvi poklicnih dolžnosti zagrešijo tudi kaznivo dejanje, se zagovarjajo pred kazenskim sodiščem (če na primer zlorabijo uradni položaj).

Civilno sodišče: stranke, ki so utrpeli škodo zaradi protipravnega in krivdnega ravnanja sodnika (ali državnega tožilca), lahko zahtevke za navedeno škodo uveljavljajo zoper državo. Država lahko od sodnika (ali državnega

tožilca) zahteva povrnitev stroškov v primeru naklepnega dejanja ali hude malomarnosti.

2. Državni tožilci

Organizacijska struktura

Hierarhična organizacija državnega tožilstva je na splošno enaka organizaciji sodišč.

Vsako od 16 prvostopenjskih sodišč, pristojnih za kazenske zadeve, ima državno tožilstvo. Poleg tega je vzpostavljeno državno tožilstvo za boj proti gospodarskemu kriminalu in korupciji (*Wirtschafts- und Korruptionsstaatsanwaltschaft*), pristojno za celotno Avstrijo. Na vsakem višjem deželnem sodišču je višje državno tožilstvo, na vrhovnem sodišču pa generalno državno tožilstvo. Višja državna tožilstva in generalno državno tožilstvo so neposredno podrejena zveznemu ministru za pravosodje.

Izobraževanje in imenovanje državnih tožilcev

Izobraževanje državnih tožilcev poteka enako kot izobraževanje poklicnih sodnikov rednih sodišč.

Za državnega tožilca so lahko imenovane samo osebe, ki izpolnjujejo tudi zahteve za imenovanje na položaj sodnika.

Razpisi za prosta stalna delovna mesta državnih tožilcev morajo biti javni, enako kot za sodniška delovna mesta. Pravico do imenovanja državnih tožilcev ima zvezni predsednik, ki pa – enako kot pri sodnikih – pristojnost za imenovanje na večino stalnih delovnih mest državnih tožilcev prenese na zveznega ministra za pravosodje.

Položaj državnih tožilcev

Državna tožilstva so ločeni – ne pa neodvisni – pravosodni organi. Imajo hierarhično strukturo ter jih zavezujejo navodila višjih državnih tožilstev in nazadnje zveznega ministra za pravosodje.

Pravica do dajanja navodil je natančno urejena v zakonskih predpisih. Navodila višjega državnega tožilstva ali zveznega ministra za pravosodje so lahko samo pisna, priložena pa ji mora biti utemeljitev. Prejeta navodila je tudi treba vpisati v spis kazenske zadeve. Zvezni minister se mora pred izdajo navodil posvetovati s svetovalnim svetom za navodila (*Weisungsrat*). Zvezni minister za pravosodje ima ministrsko odgovornost in je odgovoren parlamentu ter mu mora zagotoviti informacije.

Uslužbenci posameznih državnih tožilstev morajo upoštevati navodila direktorja tožilstva. Če menijo, da so navodila v nasprotju z zakonom, lahko zahtevajo pisna navodila, lahko pa tudi zaprosijo za razrešitev z zadevne kazenske zadeve.

Vloga in pristojnosti

Državna tožilstva so posebni organi, ločeni od sodišč. Njihova naloga je varovanje javnega interesa v kazenskem pravosodju. To vključuje vodenje kazenskega preiskovalnega postopka. Odgovorna so tudi za vlaganje in zastopanje obtožnice v kazenskem postopku. Zato se imenujejo tudi obtožni organi.

Državni tožilci so pristojni za vlaganje in zastopanje obtožnice pred deželnimi in okrožnimi sodišči znotraj zadevnega deželnega sodnega okrožja. Okrožni tožilci praviloma zastopajo obtožnico pred okrožnimi sodišči. To so uradniki s posebnim strokovnim znanjem, ne potrebujejo pa univerzitetne diplome.

Poseben položaj ima državno tožilstvo za boj proti gospodarskemu kriminalu in korupciji, ki je na ravni države pristojno predvsem za zlorabe uradnega položaja javnih uslužbencev in gospodarska kazniva dejanja, pri katerih zneski presegajo 5 000 000 EUR. Pristojno je tudi za finančna kazniva dejanja, pri katerih zneski presegajo 5 000 000 EUR, kvalificirana kazniva dejanja goljufije na področju socialne varnosti, kvalificirana goljufiva kazniva dejanja v zvezi s stečajem (*kridatträchtiges Verhalten*) in med drugim kršitve zakona o delniških družbah ali zakona o družbah z omejeno odgovornostjo v ustrezno velikih podjetjih (z osnovnim kapitalom vsaj 5 000 000 EUR ali več kot 2 000 zaposlenimi).

Višja državna tožilstva so hierarhično nad državnimi tožilstvi in delujejo na višjih deželnih sodiščih na Dunaju, v

Gradcu, Linzu in Innsbrucku. Poleg zastopanja obtožnic pred višjimi deželnimi sodišči, so pristojna tudi za nadzor nad vsemi državnimi tožilstvi v okrožju in so neposredno podrejena zveznemu ministru za pravosodje.

Generalno državno tožilstvo, ustanovljeno pri vrhovnem sodišču, ima poseben položaj. Odgovorno je neposredno zveznemu ministru za pravosodje in ni pristojno za dajanje navodil državnim tožilstvom in višjim državnim tožilstvom. Prav tako ne zastopa obtožnic, temveč je pristojno za zagotavljanje podpore vrhovnemu sodišču. Pooblaščen je predvsem za vlaganje ničnostnih pritožb za zagotovitev spoštovanja prava v kazenskih zadevah, v katerih stranke nimajo (nadaljnjih) pravnih sredstev. Generalno državno tožilstvo ima torej pomembno vlogo pri zagotavljanju enotnosti prava in pravne varnosti v kazenskih zadevah.

Pravna odgovornost

Disciplinska, kazenskopravna in civilnopravna odgovornost državnih tožilcev je urejena enako kot pri sodnikih rednih sodišč.

3. Sodni referenti

Organizacijska struktura

Sodni referenti (*Diplomrechtspfleger*innen*) so nepogrešljiv del pravosodnega sistema v Avstriji. Danes več kot 700 sodnih referentov sprejme več kot 80 % vseh prvostopenjskih sodnih odločb v civilnopravnih zadevah.

Izobraževanje sodnih referentov

Za sodnega referenta se lahko začnejo usposabljati le osebe, ki so opravile izpit ob zaključku šolanja in pridobile poklicno kvalifikacijo. Usposabljanje traja nadaljnja tri leta in zajema sodno delo, vključno s pripravo odločitev na zadevnem delovnem področju, udeležbo na splošnem usposabljanju in posebnem usposabljanju za področje dela ter uspešno opravljanje zadevnih izpitov. Ko kandidat opravi izpit za sodnega referenta in če so izpolnjene druge zahteve iz člena 3 zakona o sodnih referentih (*Rechtspflegergesetz*), mu zvezni minister za pravosodje izda diplomo. V diplomi mora biti navedeno delovno področje. Ko kandidat za sodnega referenta prejme to diplomo, lahko na zveznem ozemlju opravlja sodne naloge, ki spadajo na njegovo delovno področje, in torej dela kot sodni referent.

Predsednik višjega deželnega sodišča mora potem določiti, na katerem sodišču in po potrebi tudi kako dolgo bo zadevni sodni uradnik zaposlen kot sodni referent. Na sodišču, ki ga določi predsedujoči sodnik, vodstveni organ (predsednik ali predstojnik sodišča) dodeli sodnega referenta oddelku sodišča, ki ga vodi sodnik (po potrebi tudi več oddelkom sodišča).

Položaj sodnih referentov

Sodni referenti so posebej izobraženi sodni uradniki, na katere se v skladu z avstrijsko zvezno ustavo (členom 87(a)) in zakonom o sodnih referentih lahko prenese opravljanje točno opredeljenih nalog prvostopenjskega sodstva v civilnopravnih zadevah. V tej funkciji jih zavezujejo samo navodila sodnikov, ki so pristojni za zadevo v skladu z delitvijo sodnih nalog. Sodniki si lahko kadar koli pridržijo obravnavanje zadeve ali jo prevzamejo. Sklepi sodnih referentov se lahko izpodbijajo enako kot odločitve sodnikov.

Sodni referenti v praksi večinoma delujejo neodvisno. Navodila sodnikov so običajno zelo redka.

Vloga in pristojnosti

Sodni referenti so imenovani na naslednjih delovnih področjih:

- zadeve v civilnem postopku, postopku izvršbe ali postopku zaradi insolventnosti (postopki za poravnavo dolgov);
- zadeve v nepravdnem postopku;
- zemljiškoknjižne zadeve in zadeve, povezane z ladijskim registrom;
- zadeve, povezane s sodnim registrom.

Za vsako od teh delovnih področij sta potrebni posebno usposabljanje in posebno imenovanje za sodnega

referenta na zadevnem delovnem področju.

Razmejitev pristojnosti med sodniki in sodnimi referenti

Področje pristojnosti sodnega referenta ne zajema vseh nalog in odločitev na navedenih delovnih področjih. Naloge na področju pristojnosti sodnega referenta so natančno določene v zakonu o sodnih referentih, pri čemer se obseg področja pristojnosti med posameznimi delovnimi področji razlikuje.

Zakon o sodnih referentih določa področja pristojnosti za posamezna delovna področja, ki referentom dodeljujejo posebne odgovornosti (npr. področje pristojnosti v zadevah zaradi insolventnosti zajema stečajne postopke pred okrožnimi sodišči). Seveda so določene odgovornosti pridržane za sodnike.

Poleg tega vsako področje pristojnosti med drugim zajema izvajanje postopkov za plačilni nalog, potrjevanje pravnega učinka in izvršljivosti sodnih odločb na zadevnem delovnem področju, odločitve o vlogah za pravno pomoč v postopku pred sodnim referentom ter opravljanje uradnih funkcij na podlagi zaprosila za pravno pomoč domačega sodišča ali domačega organa.

4. Odvetniki

Splošno

Odvetniki so usposobljeni in pooblašeni za zastopanje strank v vseh sodnih in izvensodnih postopkih v vseh zadevah javnega in zasebnega prava pred vsemi sodišči in državnimi organi Avstrije.

Za opravljanje odvetniškega poklica v Avstriji ni potrebno uradno imenovanje, treba pa je izpolnjevati spodaj navedene pogoje.

Temeljna pravna podlaga so zakon o odvetništvu (*Rechtsanwaltsordnung – RAO*, Cesarski uradni list (RGBl.) št. 96/1896; disciplinski statut za odvetnike in odvetniške pripravnike (*Disziplinarstatut für Rechtsanwälte und Rechtsanwaltsanwärter – DSt*, Zvezni uradni list (BGBl.) št. 474/1990); zvezni zakon o odvetniških tarifah (*Bundesgesetz über den Rechtsanwaltsstarif – RATH*, Zvezni uradni list (BGBl.) št. 189/1969); zakon o odvetniškem izpitu (*Rechtsanwaltsprüfungsgesetz – RAPG*, Zvezni uradni list (BGBl.) št. 556/1985) in zvezni zakon o svobodi opravljanja storitev in svoboda do ustanavljanja evropskih odvetnikov ter opravljanju pravnih storitev s strani mednarodno aktivnih odvetnikov v Avstriji (*Bundesgesetz über den freien Dienstleistungsverkehr und die Niederlassung von europäischen Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälten sowie die Erbringung von Rechtsdienstleistungen durch international tätige Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälte in Österreich – EIRAG*), Zvezni uradni list (BGBl.) I št. 27/2000.

Pogoji za opravljanje poklica

Kdor želi opravljati odvetniški poklic, mora po končanem študiju avstrijskega prava dokazati, da je skupno vsaj pet let opravljal pravniško službo, od tega vsaj sedem mesecev na sodišču ali državnem tožilstvu in tri leta v avstrijski odvetniški pisarni kot odvetniški kandidat.

Odvetniški izpit, ki je pogoj za opravljanje poklica, je mogoče opravljati po treh letih praktičnega dela, od tega najmanj sedem mesecev na sodišču in najmanj dve leti v odvetniški pisarni. Pred opravljanjem izpita se morajo odvetniški kandidati udeležiti tudi obveznih programov usposabljanja, ki jih predpiše odvetniška zbornica.

Tisti, ki izpolnjujejo pogoje, se lahko vpišejo v imenik odvetnikov odvetniške zbornice, na območju katere bodo opravljali odvetniški poklic.

V nekaterih okoliščinah lahko tudi tuji odvetniki, ki so državljani države članice Evropske unije, druge države pogodbenice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ali Švice:

- v Avstriji začasno opravljajo odvetniško dejavnost;
- (po opravljenem strokovnem izpitu) zaprosijo za vpis v imenik odvetnikov pristojne odvetniške zbornice ali
- brez predhodno opravljenega strokovnega izpita v Avstriji začnejo takoj opravljati odvetniško dejavnost pod poklicnim nazivom iz svoje matične države, po triletnem „učinkovitem in rednem“ opravljanju poklicne dejavnosti v Avstriji pa se popolnoma vključijo v avstrijsko odvetništvo.

V nekaterih okoliščinah lahko v Avstriji posamezne, natančno določene odvetniške dejavnosti začasno opravlja tudi član odvetniške zbornice države članice Sporazuma GATS.

Pravna odgovornost

Odvetniki, ki kršijo poklicne dolžnosti ali škodijo stanovskemu ugledu, se zagovarjajo pred disciplinskim svetom, ki ga izvoli lokalna odvetniška zbornica. Najvišja kazen, ki jo lahko izreče disciplinski svet, je izbris zadevne osebe iz imenika odvetnikov. Na drugi stopnji odločajo štiričlanski senati vrhovnega sodišča, ki jih sestavljata po dva sodnika vrhovnega sodišča in po dva odvetnika.

Poleg tega so odvetniki seveda tudi kazensko in civilnopravno odgovorni.

Odvetniška zbornica, državna odvetniška zbornica Avstrije

Vsi odvetniki zvezne dežele, vpisani v imenik te dežele, sestavljajo odvetniško zbornico (*Rechtsanwaltskammer*). Odvetniške zbornice so subjekti javnega prava in samostojni samoupravni organi.

Na zvezni ravni interese avstrijskih odvetnikov na splošno zastopa državna odvetniška zbornica Avstrije (*Österreichischer Rechtsanwaltskammertag*). Sestavljena je iz devetih avstrijskih odvetniških zbornic, njena skupščina pa iz predstavnikov odvetniških zbornic (<http://www.rechtsanwaelte.at/>).

5. Notarji

Splošno

Notarji kot neodvisna in nepristranska institucija preventivnega pravosodja zagotavljajo storitve osebam, ki potrebujejo pravno pomoč pri urejanju civilnopravnih razmerij.

Njihovi glavni nalogi sta sodelovanje pri pravnih postopkih in pravna pomoč javnosti. Sestavljajo javne listine, prevzemajo tuje premoženje v hrambo, sestavljajo zasebne listine in zastopajo stranke, predvsem v nepravdnih zadevah. Poleg tega delujejo tudi kot pooblaščenca sodišča v nepravdnih postopkih. Kot „sodni komisarji“ zlasti svetujejo pri vodenju zapuščinskih postopkov.

Zagotavljajo, da se pokojnikovo premoženje zavaruje in da ga podedujejo upravičeni dediči. Pri tem delu je potrebno temeljito poznavanje dednega prava in nepravdnega postopka, zato ljudje tudi pogosto obiščejo notarje, da jim pomagajo pri sestavljanju oporok ter jim svetujejo na splošno in jih zastopajo v zapuščinskih zadevah.

Notarji opravljajo javno službo, vendar niso javni uslužbenci. Nosijo poslovno tveganje, povezano z vodenjem pisarne, vendar ne vodijo podjetja. Njihova dejavnost je podobna svobodnemu poklicu, kot sodni komisarji pa so sodni uradniki. Notarska dejavnost je glavni poklic in ga ni mogoče opravljati hkrati z odvetniškim poklicem.

Število notarskih mest in sedeže notariatov lahko z uredbo spremeni zvezni minister za pravosodje. V Avstriji je trenutno (aprila 2023) 536 notarskih mest.

Vsebinska pravna podlaga za to dejavnost so notarski zakonik (*Notariatsordnung - NO*, Cesarski uradni list (RGBl.) št. 75/1871; zakon o notarskih listinah (*Notariatsaktsgesetz*, Cesarski uradni list (RGBl.) št. 76/1871; zakon o notarskih tarifah (*Notariatstarifgesetz - NTG*, Zvezni uradni list (BGBl.) št. 576/1973; zakon o notarskem izpitu (*Notariatsprüfungsgesetz - NPG*, Zvezni uradni list (BGBl.) št. 522/1987; zakon o sodnih komisarjih (*Gerichtskommissärsgesetz - GKG*, Zvezni uradni list (BGBl.) št. 343/1970; in zakon o tarifah sodnih komisarjev (*Gerichtskommissionstarifgesetz - GKTG*, Zvezni uradni list (BGBl.) št. 108/1971).

Usposabljanje

Kdor bi po končanem študiju prava (avstrijskega prava) rad postal notar, se mora zaposliti pri notarju, ki ga vpiše v imenik notarskih kandidatov.

Vpis v imenik notarskih kandidatov, ki ga vodi pristojna notarska zbornica, je dopusten le, če je zadevni kandidat opravil sedemmesečno sodno prakso kot delavec v pravni stroki na sodišču ali državnem tožilstvu in pri prvem

vpisu v imenik kandidatov še ni dopolnil 35 let.

Pred opravljanjem notarskega izpita se morajo notarski kandidati udeležiti obveznih usposabljanj, ki jih predpiše notarska zbornica.

Notarski izpit se opravlja v dveh delih:

- Notarski kandidat lahko prvi del izpita opravlja po 18 mesecih kandidature, opraviti pa ga mora najpozneje do konca petega leta kandidature, sicer se izbriše iz imenika notarskih kandidatov.
- Drugi del lahko opravlja po vsaj enem dodatnem letu prakse, ki jo opravi kot notarski kandidat. Drugi del notarskega izpita mora opraviti najpozneje do izteka desetletne kandidature, sicer se njegovo ime izbriše iz imenika notarskih kandidatov.

Imenovanje

Za imenovanje na nova ali prosta notarska mesta je potreben javni razpis. Zakon (člen 6 notarskega zakonika) od kandidatov za notarsko mesto med drugim zahteva, da:

- so državljani države članice EU ali EGP ali Švice;
- so uspešno končali študij avstrijskega prava;
- so opravili notarski izpit in
- lahko dokažejo sedemletno opravljanje pravniškega poklica, od tega vsaj tri leta kot notarski kandidat po opravljenem notarskem izpitu.

Vendar kandidati, ki izpolnjujejo te osnovne pogoje, še niso upravičeni do imenovanja za notarja. Krajevno pristojna notarska zbornica in nadalje kadrovska odbora pristojnega deželnega sodišča in višjega deželnega sodišča kandidate v postopku imenovanja strokovno ocenijo in razvrstijo, pri čemer je odločilnega pomena trajanje opravljanja prakse. Notarska zbornica in kadrovska odbora zveznemu ministru predlagajo po tri kandidate. Čeprav ministru teh predlogov ni treba upoštevati, v praksi imenuje le predlagane kandidate.

Notarji lahko notarsko dejavnost opravljajo do 31. januarja koledarskega leta, ki sledi letu, v katerem dopolnijo 70 let. Uradna premestitev notarja na drugo notarsko mesto ni dopustna.

Nadzor nad notarji; pravna odgovornost

Notarji so kot sestavljavci javnih listin in kot sodni komisarji zaradi svojih nalog pod posebnim nadzorom. Za nadzor nad notarji so pristojni zvezni minister za pravosodje, pravosodna uprava in neposredno notarske zbornice.

Za notarje velja posebno disciplinsko pravo. Disciplinske kršitve na prvi stopnji kaznuje višje deželno sodišče kot disciplinsko sodišče za notarje, na drugi stopnji pa vrhovno sodišče kot disciplinsko sodišče za notarje. Med člani vsakega senata, ki obravnava zadevo, morajo biti tudi notarji. Najvišja kazen, ki jo lahko izreče disciplinsko sodišče, je razrešitev s funkcije. Kazni za upravne prekrške izreka notarska zbornica.

Poleg disciplinske odgovornosti so notarji seveda odgovorni tudi kazensko in civilnopravno.

Kadar notarji delujejo kot sodni komisarji, se v kazenskopravnem smislu štejejo za javne uslužbence in so torej odgovorni za poklicno malomarnost, ki vključuje predvsem zlorabo uradnega položaja. Njihova civilnopravna odgovornost je urejena različno. Če delujejo kot sodni komisarji, velja zanje enaka odgovornost kot za sodnike in državne tožilce. Stranke tako ne morejo zahtevati odškodnine neposredno od njih, temveč morajo odškodninske zahteve nasloviti na državo. Država lahko zahteva povrnitev stroškov v primeru naklepnih dejanj ali hude malomarnosti. Kadar notarji ne delujejo kot sodni komisarji, so civilnopravno neposredno odgovorni strankam.

Notarski kolegiji, državna notarska zbornica Avstrije

Notarji, ki opravljajo dejavnost v posamezni zvezni deželi ali so vpisani v imenik notarskih kandidatov te zvezne dežele, so člani notarskega kolegija. Zvezne dežele Dunaj, Spodnja Avstrija in Gradiščanska imajo skupni kolegij, prav tako tudi zvezni deželi Tirolska in Predarlška.

Naloga kolegija je varovati čast in dostojanstvo ter zastopati interese notarskega poklica.

Vsak notarski kolegij mora izmed svojih članov izvoliti notarsko zbornico. Sestavljajo jo predsednik, ki je notar, in šest drugih notarjev (na Dunaju dvanajst) ter trije notarski kandidati (na Dunaju šest) kot člani.

Državno notarsko zbornico Avstrije ([Österreichische Notariatskammer](#)) sestavljajo deželne notarske zbornice. Državna notarska zbornica Avstrije je pooblaščenca za zastopanje notarjev ter varovanje njihovih pravic in interesov v zvezi z vprašanji, ki zadevajo avstrijske notarje kot skupino, ali vprašanji, katerih področje je širše od posamezne notarske zbornice.

Sorodne povezave

[Pravniški poklici - Avstrija](#)

■ Zadnja posodobitev: 26/10/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.